

Warszawa, 02.01.2019 r.

**Szanowny Pan Jarosław Gowin,
Wicepremier,
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

**AKADEMIA MŁODYCH UCZONYCH PAN
OBYWATELE NAUKI**

**OPINIA O KRYTERIACH I TRYBIE PRYZNAWANIA STYPENDIÓW DLA
WYBITNYCH MŁODYCH NAUKOWCÓW ORAZ PROPOZYCJA REFORMY**

*Stypendium dla wybitnych młodych naukowców*¹ przyznawane jest od kilku lat przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego naukowcom w wieku do 35 lat, typowo na okres trzech lat i jest jednym z najwyższych tego typu stypendiów w Polsce. Obecnie jego wysokość to 5 390 złotych miesięcznie, a więc pojedynczemu naukowcowi przyznawana jest kwota ponad 190 tys. złotych. W roku 2018 (odpowiednio 2017) otrzymało go 181 (odpowiednio 209) osób, a łączny roczny budżet wyniósł 35 mln złotych (odpowiednio 40 mln złotych).

Akademia Młodych Uczonych PAN, jako ciało składające się z i reprezentujące młodych uczonych, ma szczególny obowiązek wypowiedzenia się w kwestii stypendium, tym bardziej, że wpływa ono na kształtowanie pojęcia wybitności i jego rozumienie w tym środowisku. Wobec założonego celu stypendium – które, jak nazwa wskazuje, ma być przyznawane wybitnym - jesteśmy przekonani, że:

- **kryteria oceny powinny być szczegółowo sformułowane i uprawdopodobnić, że stypendium otrzymują osoby wybitne,**
- **wnioski powinny być recenzowane przez ekspertów,**
- **tryb oceny wniosków powinien spełniać najwyższe standardy.**

W opinii Akademii Młodych Uczonych PAN oraz Obywateli Nauki tak jednak nie jest. Przeciwnie, jak wynika z poniższej analizy, standard oceniania stypendium dla wybitnych młodych naukowców jest dużo niższy niż standardy obowiązujące w konkursach prowadzonych przez FNP, NCN i NCBiR. Pisemne recenzje wniosków przez ekspertów nie są w ogóle wykonywane, a kryteria

¹ <https://www.gov.pl/web/nauka/stypendia-dla-mlodych-naukowcow/>

oceny wniosków oparte są głównie na parametrach ilościowych (bibliometrycznych), których sposób użycia jest w wielu aspektach niewłaściwy. Jest to szczególnie widoczne w chwili, gdy kolejna polska instytucja przyznająca granty, Narodowe Centrum Nauki, dołączyła (2018) do grona sygnatariuszy deklaracji DORA², postulującej ocenę jakości pracy naukowców na podstawie kryteriów merytorycznych, a nie ilościowych. (Od roku 2014 sygnatariuszem jest Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej).

W niniejszej opinii, oprócz szczegółowej analizy stanu obecnego, proponujemy reformę kryteriów i trybu przyznawania stypendium, gdyż uważamy, że jest ono potrzebne. Sądzymy, że wprowadzenie nawet części naszych uwag może znacząco przyczynić się do naprawy obecnej złej sytuacji i przywrócić stypendium dla wybitnych młodych naukowców odpowiedni prestiż. Niestety, niedawno ogłoszony projekt nowego rozporządzenia regulującego przyznawanie stypendiów nie przynosi w podniesionych kwestiach poprawy³. Uważamy, że warto rozważyć przekazanie procesu oceny wniosków Narodowemu Centrum Nauki i oparcie go w całości o opinie ekspertów. Niniejsza propozycja jest rozwiązaniem pośrednim. Jesteśmy przekonani, że działania naprawcze powinny zostać podjęte pilnie.

I. OPIS STANU OBECNEGO I ZWIĄZNYCH Z NIM PROBLEMÓW

I.1. Wymagania formalne.

Obecnie podmiotem wnioskującym o stypendium dla wybitnego młodego naukowca jest jednostka naukowa. Tymczasem uzyskanie stypendium leży, inaczej niż w przypadku grantów, wyłącznie w interesie kandydata, a nie jednostki naukowej, która z takiego stypendium nie ma korzyści finansowych. Z praktyki wynika, że dokumenty przygotowuje i wysyła przez internetowy system OSF kandydat. Ustanowienie jednostki naukowej formalnym wnioskodawcą o stypendium skutecznie ogranicza prawa kandydata do dochodzenia swoich praw w drodze odwołania. Oprócz ograniczenia wiekowego (35 lat) wprowadzono dla kandydatów także limit okresu ocenianej działalności kandydata (4 ostatnie lata), który wydaje nam się nadmiernym ograniczeniem. Jednym z wymaganych dokumentów jest poparcie Rady Naukowej, które może być w pewnych wypadkach uzależnione od kwestii personalnych, w tym relacji między członkami Rady Naukowej lub kierownictwa jednostki naukowej a kandydatem.

I.2. Tryb oceny wniosków.

Oceny wniosków dokonywane są przez powołany przez Ministra Zespół (składający się obecnie z 45 osób). Zgodnie z rozporządzeniem⁴ Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wniosek o stypendium

² <https://sfdora.org/read/>

³ Por. Opinia AMU PAN: <http://amu.pan.pl/index.php/aktualnosci/125-opinia-amu-dot-stypediow-dla-studentow-i-wybitnych-mlodych-naukowcow>

⁴ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2016 poz. 1801) w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania stypendiów dla wybitnych młodych naukowców

dla wybitnych młodych naukowców oceniany jest w ramach czterech ogólnikowo zdefiniowanych kryteriów, jakimi są:

- 1) dorobek naukowy kandydata,
- 2) znaczenie prowadzonych badań dla celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa,
- 3) udział kandydata w realizacji projektów międzynarodowych, stażach i stypendiach zagranicznych oraz w upowszechnianiu wiedzy,
- 4) inne osiągnięcia, nagrody i wyróżnienia.

Pierwszym i głęboko niepokojącym problemem jest to, że chociaż stypendium dla wybitnych młodych naukowców jest jednym z najwyższych w Polsce, porównywalnym z wysokością wielu grantów naukowych, **wnioskodawcy nie otrzymują szczegółowych merytorycznych recenzji wniosków.**

Kandydaci, których wnioski nie uzyskały finansowania otrzymują ogólnikowy dokument z decyzją i „uzasadnieniem”, które ma u wszystkich niemal identyczną postać („wniosek został oceniony przez zespół interdyscyplinarny”, „podstawowym elementem oceny było kryteria [jak wyżej]”, „wniosek uzyskał [...] punktów i nie uzyskał rekomendacji do finansowania”, „Minister uznał dorobek kandydata za wyróżniający się, ale nie wybitny”, „pozostali kandydaci wykazali się większymi osiągnięciami”, etc.). Dokument ten zawiera liczby punktów przyznane w czterech kategoriach definiowanych przez rozporządzenie, ale pozbawiony jest jakichkolwiek merytorycznych argumentów i szczegółowych uzasadnień, przez co ma formę tautologiczną (wniosek otrzymał mało punktów, ponieważ nie jest wybitny, a nie jest wybitny, ponieważ dostał małą liczbę punktów). Kandydaci mają wprawdzie dostęp do dwu- lub trzydziestokrotnych komentarzy do wniosku w internetowym systemie OSF, nazywanych tam „oceną”, które nie są jednak częścią decyzji o przyznaniu lub odrzuceniu wniosku. Komentarze te nie stanowią rzetelnej oceny merytorycznej. Przykłady: „Dorobek w zakresie zastosowań niższy niż u innych kandydatów”; „Niższy od innych kandydatów udział w realizacji projektów międzynarodowych”; „Wydaje się (sic!), że tematyka jest wąska i wkład badań w rozwój dyscypliny może nie być zbyt wielki”.

Według dostępnych nam informacji, przeciwnie niż dzieje się to przy ocenie grantów i stypendiów przyznawanych przez inne instytucje (FNP, NCN, NCBiR), **recenzje eksperckie poszczególnych wniosków o stypendium dla wybitnych młodych naukowców w ogóle nie są wykonywane.** Wnioski oceniane są bezpośrednio przez Zespół Oceniający. Z uwagi na fakt, że do oceny napływa ponad 1200 wniosków, jedna osoba dostaje ich średnio 27, najczęściej nie jest więc ekspertem kompetentnym do dokonania oceny dorobku i wpływu prac kandydata innej niż ta oparta na wskaźnikach ilościowych/bibliometrycznych. Tymczasem taka ocena nie pozwala w szczególności na rozstrzygnięcie kwestii wybitności.

Po drugie, **nie zostały ustanowione szczegółowe kryteria oceny wniosków**, co samo w sobie jest sprzeczne z regułami postępowania administracyjnych (por. Sekcja I.4). W naszej ocenie sformułowanie ogólnych kryteriów jak wyżej pozwala na szeroką interpretację i może być co najwyżej wskazówką do oceny wniosków. Ponieważ wnioski nie podlegają recenzjom ekspertów, kluczowego znaczenia nabiera sposób realizacji ogólnych kryteriów – przede wszystkim przypisane im wagi oraz sposób ich oceniania. Te jednak nie zostały nigdzie formalnie i jawnie określone. Po części i jedynie pośrednio wynikają z konstrukcji internetowego systemu składania wniosków OSF.

Po trzecie, **nie jest dokumentowany proces oceny wniosków**, w szczególności nie jest dokumentowane, ilu członków Zespołu bierze udział w ocenie jednego wniosku, czy są to osoby

kompetentne w dziedzinie kandydata oraz jakie i na jakiej podstawie wystawiają oceny cząstkowe. Nie jest też dokumentowane, jak liczone są wynikowe liczby punktów w każdej z czterech kategorii zdefiniowanych w rozporządzeniu, które w ramach decyzji o przyznaniu lub odrzuceniu poznaje kandydat.

W opinii Akademii Młodych Uczonych i Obywateli Nauki ze względu na brak recenzji ekspertów, brak szczegółowych kryteriów oceny i brak transparentności całego procesu oceniania, tryb oceny stypendiów dla wybitnych młodych naukowców nie spełnia należnych standardów i wymaga szczególnie pilnej i głębokiej reformy.

I.3. Kryteria oceny wniosku

Ze względu na to, że **szczegółowe kryteria oceny wniosków o stypendium nie są znane**, poniższa dyskusja opiera się z konieczności na analizie systemu składania wniosków OSF, analizie uzasadnień, odrzuceń, informacjach uzyskanych od kandydatów i stypendystów oraz na dyskusjach z naukowcami, którzy brali udział w ocenie wniosków.

Nie udało się ustalić istnienia dokumentów świadczących o merytorycznej dyskusji nad konkretnymi wnioskami. Tworzona przez Zespół zbiorcza tabela punktacji nie zawiera uzasadnień. **Co najważniejsze, kandydat nie dowiaduje się, na jakiej podstawie otrzymał w każdym z czterech ogólnych kryteriów opisanych powyżej taką a nie inną liczbę punktów.** Tymczasem o przyznaniu stypendium decydują drobne procentowe różnice w punktacji. Dla przykładu, w ostatnim konkursie finansowanie uzyskiwały tylko wnioski mające 98, 99 lub 100 punktów.

Wszyscy kandydaci konkurują razem, co **nie pozwala na dostateczne uwzględnienie specyfiki dziedzin.**

Od kandydata wymagane jest (system OSF) podanie indeksu Hirscha. Bez żadnej szczegółowej dyskusji jego niska wartość, tak jak niższe cytowania prac, podawane są w kilkudzaniowych uzasadnieniach jako powody obniżania punktacji w poszczególnych kryteriach. Co więcej, z uzyskanych przez nas informacji wynika, że ocenie podlega „indeks Hirscha liczony za ostatnie 4 lata”. Zwracamy uwagę, że indeks Hirscha, zgodnie z jego definicją podaną przez Hirscha, powinien być liczony dla całego dorobku. Jednak jego wartość w ocenie dorobku lub wpływu na dziedzinę w przypadku młodych badaczy jest wątpliwa, szczególnie w zaproponowanej zdeformowanej – tzn. ograniczonej do czterech ostatnich lat - wersji (nie są nam znane badania naukowe potwierdzające słuszność przyjęcia takiego parametru). Należy zauważyć, że indeks Hirscha jest mocno związany z liczbą cytowań prac, która szczególnie na początkowym etapie rozwoju naukowca nie musi być związana z wybitnością jego prac. Jesteśmy przekonani, że parametr ten nie powinien odgrywać w ocenie wniosku większej roli.

Najważniejsze polskie instytucje naukowe, takie jak NCN i FNP, podpisały niedawno tzw. deklarację DORA, w której zobowiązały się do oceny badań naukowych na podstawie kryteriów merytorycznych, a nie jedynie ilościowych. **Tymczasem suma punktów przyznanych przez MNiSW czasopismom, w których ukazały się publikacje kandydata odgrywa kluczową rolę w ocenie wniosków** (parametr ten jest wyliczany automatycznie i jawnie przez system OSF, w którym składane są wnioski). W połączeniu z faktem, że liczba przedstawianych prac nie jest ograniczona, **uwazamy to za szczególnie rażący błąd metodologiczny.** Pomijając nawet fakt, że jakość czasopisma nie musi przekładać się na jakość konkretnej publikacji, skutkiem przyjętego rozwiązania jest

przewaga kandydatów, którzy publikują dużo w średnich lub słabszych czasopismach, nad kandydatami, którzy publikują mniej, ale w czasopismach wybitnych. Dla przykładu: zgodnie z obecnym systemem oceniania dwie publikacje w czasopiśmie za 25pkt. dają to samo, co jedna publikacja w najlepszym czasopiśmie w dziedzinie. **Ta sytuacja jest sprzeczna z deklarowanym celem stypendium – docenianiem wybitnych naukowców.**

I.4. Odwołania i stanowiska sądów.

Brak szczegółowych kryteriów i uzasadnień połączony z traktowaniem jako strony postępowania wyłącznie instytucji utrudnia lub całkowicie uniemożliwia odwołania i kontrolę procesu przyznawania stypendiów. Warto zwrócić uwagę, że w procesie oceniania popełniane są czasem istotne błędy, takie jak niestosowanie w ocenie dorobku reguł obowiązujących w dziedzinie kandydata (np. ocena dorobku prowadzona bez świadomości reguł rządzących kolejnością autorów w dziedzinie – takie wnioski wynikają z uzasadnień odrzuceń).

Wiele z powyższych kwestii podnosiły już sądy administracyjne w odniesieniu do stypendium dla wybitnych młodych naukowców lub do podobnego (w sensie trybu oceny i kryteriów) stypendium dla studentów przyznawanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Warto zacytować tutaj uzasadnienie wyroku WSA w Warszawie, II SA/Wa 2083/13 z 2014-04-29:

„Na Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego ciąży bowiem obowiązek szczególnej dbałości o dokładne ustalenie stanu faktycznego sprawy oraz staranne wyjaśnienie stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się organ przy wydaniu rozstrzygnięcia, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w uzasadnieniu podjętej w sprawie decyzji, a czego w rozpoznawanej sprawie nie uczyniono. Uzasadnienie decyzji administracyjnej powinno stwarzać możliwość kontroli przez stronę, bądź sąd administracyjny, prawidłowości toku rozumowania organu wydającego decyzję oraz motywów rozstrzygnięcia, co ma istotne znaczenie dla oceny prawidłowości samej decyzji. Brak prawidłowego uzasadnienia decyzji czyni zawarte w niej rozstrzygnięcie dowolnym, wskazując przez to na jego arbitralny charakter. [...] Organ prowadzący postępowanie w sprawie o przyznanie środków stypendialnych obowiązany jest w postępowaniu wyjaśniającym podejmować wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego. [...] Z uzasadnień wydanych w kontrolowanej przez Sąd sprawie decyzji nie wynika, dlaczego przedmiotowy wniosek o przyznanie stypendium naukowego dla wybitnego młodego naukowca uzyskał 48 punktów na 100 możliwych. Kwestia ta ma zasadnicze znaczenie, a nie wyjaśniając jej w decyzji, organ naruszył art. 107 § 3 kpa. Ani Zespół Interdyscyplinarny powołany do oceny wniosków, ani Zespół Odwoławczy, ani sam Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie uzasadnili w jakikolwiek sposób, dlaczego poziom prowadzonych badań naukowych <Imię Nazwisko>, jego dotychczasowy dorobek naukowy, stopień, w jakim prowadzone przez niego badania stanowią wkład w rozwój dyscypliny naukowej, czy też udział w realizacji projektów międzynarodowych - zostały ocenione na 48 punktów. Czyni to dokonaną w sprawie ocenę arbitralną. Adresat decyzji nie jest w stanie w żaden sposób ustalić, co sprawiło, że przedstawiony we wniosku dorobek naukowy został tak, a nie inaczej, oceniony. Zaskarżona decyzja nie posiada również wskazania, czego zabrakło w dorobku naukowym zainteresowanego, aby został on oceniony wyżej - większą ilością punktów.”

II. PROPOZYCJA NOWYCH ROZWIĄZAŃ

II.1 Proponowane zmiany dotyczące wymagań formalnych.

1. Uczynienie kandydata, a nie jednostki naukowej, wnioskodawcą i stroną postępowania.
2. Wprowadzenie alternatywy dla przedstawiania poparcia przez Radę Naukową np. w postaci potwierdzenia zatrudnienia w jednostce naukowej oraz poparcia przez dwie osoby będące autorytetami w dziedzinie reprezentowanej przez kandydata, w szczególności posiadające tytuł profesora w tej dziedzinie oraz aktywnie publikujące w dziedzinie w okresie ostatnich 5 lat.
3. Rozszerzenie okresu ocenianej działalności kandydata z 4 do minimum 5 lat, a najlepiej całkowite zniesienie tego ograniczenia, szczególnie w kwestii oceny współpracy międzynarodowej i doświadczenia.

Uzasadnienie:

Ad 1. Propozycja odpowiada stanowi faktycznemu i pozwala na bezpośrednie zabieganie o stypendium zainteresowanemu. Uczynienie kandydata stroną postępowania usuwa jednocześnie istotne ograniczenie prawa kandydata do odwołania, wynikające z obecnego rozwiązania.

Ad 2. Uzyskanie poparcia całej Rady Naukowej może być w niektórych jednostkach uzależnione od polityki jednostki odnośnie stypendiów lub kwestii personalnych, w tym relacji między członkami Rady Naukowej lub kierownictwa jednostki naukowej a kandydatem.

Ad 3. Ze względu na ograniczenie wieku kandydatów do 35 lat uważamy, że branie pod uwagę jedynie 4 lat działalności kandydatów jest niesłuszne. Wybitne osiągnięcia naukowe mogły powstać wcześniej a proces ich publikacji często trwa dłużej. Powinno się natomiast wprowadzić ograniczenia dotyczące objętości prezentowanego dorobku, w imię zasady „jakość ważniejsza niż ilość” (por. Sekcja II.3.2).

II.2. Proponowane zmiany dotyczące trybu oceny wniosków.

1. Określenie przez kandydata w jakiej dziedzinie składa wnioski, np. poprzez wybór jednej z 25 dziedzin z klasyfikacji NCN <https://www.ncn.gov.pl/finansowanie-nauki/panele-ncn> w ramach jednego z trzech głównych działów: (HS) – Nauki Humanistyczne, Społeczne i o Sztuce, (ST) – Nauki Ścisłe i Techniczne, (NZ) – Nauki o Życiu.
2. **Dołączenie przez kandydata do wniosku 2-stronicowego autoreferatu opisującego jego wybitne osiągnięcie oraz wskazanie, które z przedstawionych prac je dokumentują i opisanie jego znaczenia i możliwego wykorzystania.**
3. Podzielenie oceny wniosków na dwa etapy. W pierwszym etapie, który nie wymaga recenzji, brane są pod uwagę szczegółowo opisane kryteria kładące nacisk na jakość dorobku naukowego (patrz Sekcja II.3). Do drugiego etapu przechodzi nie więcej niż 50% najlepszych kandydatów z każdej dziedziny (por. pkt. II.4.1).
4. Poddanie wniosku w drugim etapie ocenie eksperckiej przez kilku niezależnych recenzentów, zobowiązanych do stawiania ocen częściowych w ramach odpowiedzi na ustalony zestaw pytań i przedstawiania szczegółowych uzasadnień swoich ocen (patrz Sekcja II.4).
5. Rozstrzyganie spraw spornych i kontrolowanie procesu recenzowania przez jeden z trzech paneli w ramach Zespołu Oceniającego: (HS) – Nauki Humanistyczne, Społeczne i o Sztuce,

(ST) – Nauki Ścisłe i Techniczne, (NZ) – Nauki o Życiu. Każda dziedzina powinna być reprezentowana w Zespole Oceniającym przez co najmniej jedną osobę aktywnie publikującą w dziedzinie w okresie ostatnich 5 lat i będącą współautorem prac publikowanych w czasopiśmie najwyższej jakości.

6. Ustalenie przez Ministra, jaki procent wniosków jest finansowany i finansowanie w każdej z 25 dziedzin procentowo takiej właśnie części wniosków (z zaokrągleniem na korzyść wniosków, które uzyskały tę samą, graniczną liczbę punktów).

Ad 1, 3, 6. Proponowane rozwiązanie likwiduje problem porównywania kandydatów specjalizujących się w odległych obszarach nauki oraz pozwala uwzględnić specyfikę dziedzin, co w obecnym systemie oceny nie jest możliwe.

Ad 2. Określenie i omówienie przez kandydata swojego wybitnego osiągnięcia oraz jego ocenienie przez ekspertów pozwoli na zbadanie wybitności kandydata, a nie tylko rozmiaru jego dorobku. Ocena takiego osiągnięcia powinna być, zgodnie z nazwą stypendium, istotnym składnikiem przy podejmowaniu decyzji o jego przyznaniu.

Ad 3, 4. Proponowane rozwiązanie pozwala jednocześnie na ograniczenie liczby recenzowanych wniosków i na oparcie istotnej części oceny na opinii ekspertów.

Ad 5. Rola Zespołu Oceniającego jest w proponowanym rozwiązaniu analogiczna do roli panelu ekspertów w NCN rozstrzygającego ewentualne wątpliwości związane z otrzymanymi recenzjami.

II.3. Proponowane zmiany dotyczące kryteriów oceny wniosku, Etap I - wstępny

1. Kandydat w ramach oceny w Etapie I może uzyskać maksymalnie 52 punkty.
2. 40 punktów przyznawanych jest za dorobek naukowy, oceniany na podstawie 5 prac, które są opublikowane lub posiadają DOI. Dla każdego kandydata obliczana jest suma $S = \sum_i P_i / \sqrt{N_i}$, gdzie P_i to liczba punktów przyznanych przez MNiSW czasopiśmu, w którym opublikowano i-tą pracę kandydata, a N_i to liczba autorów tej pracy. Punkty za dorobek obliczane są ze wzoru $40 * S / M$, z zaokrągleniem do 1 punktu, S jest sumą jak wyżej, a M jest maksymalną taką sumą uzyskaną przez któregoś kandydata do stypendium startującego w tej samej dziedzinie, co kandydat.
3. 6 punktów przyznawanych jest za poziom cytowań prac kandydata liczony dla całego dorobku kandydata za pomocą bazy danych reprezentatywnej dla danej dziedziny (np. Web Of Science), wybranej przez Zespół Oceniający. Punkty liczone są według wzoru $6 * S / M$, gdzie S jest liczbą cytowań prac kandydata bez autocytowań, a M jest maksymalną taką liczbą uzyskaną przez kandydata z tej samej dziedziny.
4. 6 punktów przyznawanych jest za kierowanie w okresie ostatnich 5 lat grantami międzynarodowymi i grantami krajowymi przyznawanymi przez NCN, NCBiR, FNP oraz MNiSW (ewentualnie przez inne uznane naukowo organizacje). Kandydat podaje typ i numer grantu, czas trwania oraz publikacje będące wynikiem grantu (zawierające informacje o granicie). Punkty liczone są według wzoru $6 * S / M$, gdzie S jest liczbą grantów, którymi kierował kandydat, a M jest maksymalną taką liczbą uzyskaną przez kandydata z tej dziedziny.

Uzasadnienie:

Ad 2. Proponowane rozwiązanie kładzie nacisk na dorobek kandydata, którego jakość powinna w naszej ocenie odgrywać kluczową rolę. Ograniczenia liczby prezentowanych prac do pięciu daje większe szanse kandydatom wybitnym nad tymi, którzy publikują dużo, ale w słabszych czasopiśmie. Przy takim ograniczeniu suma punktów dla czasopiśmie, choć jest tylko protezą oceny eksperckiej, staje się bardziej reprezentatywna dla wybitności. W pracach wieloautorskich dzielenie przez pierwiastek z liczby autorów powoduje uznanie wkładu kandydata za więcej niż proporcjonalny. Jest to mechanizm analogiczny do stosowanego w ewaluacji jednostek naukowych.

Ad 3. Liczba cytowań kandydata powinna być porównywana z podobną liczbą tylko dla kandydatów w tej samej dziedzinie i powinna być dodatkowym, ale niezbyt ważnym parametrem w ocenie. Wpływ i znaczenie prac wybitnych trudno jest mierzyć liczbą cytowań, szczególnie w przypadku młodych naukowców.

Ad 4. Liczba grantów, którymi kierował kandydat, powinna być porównywana z podobną liczbą dla kandydatów w tej samej dziedzinie i powinna być dodatkowym, ale niezbyt ważnym parametrem w ocenie. Istotą działalności naukowej jest nie samo kierowanie grantami, lecz uzyskiwanie wyników naukowych (również w ramach tych grantów).

II.4. Proponowane zmiany dotyczące kryteriów oceny wniosku, Etap II - ekspercki

1. Wnioski, które uzyskały mniej niż 30 punktów są odrzucane. Z pozostałych wniosków w każdej dziedzinie przechodzi do drugiego etapu ustalony procent wniosków (nie większy niż 50), ten sam dla wszystkich dziedzin.
2. Kandydat w ramach Etapu II może uzyskać maksymalnie 48 punktów.
3. Każdy z trzech paneli w ramach Zespołu Oceniającego powołuje 6 recenzentów w każdej z podlegających mu dziedzin, biorąc pod uwagę rekomendacje Komitetów Naukowych PAN i jednostek naukowych kategorii A+ lub A (łącznie 150 recenzentów).
4. Każdy wniosek, który dostał się do II etapu, jest recenzowany anonimowo przez 3 z 6 recenzentów w dziedzinie kandydata, wybranych przez Zespół z uwzględnieniem specjalizacji badań kandydata. Każdy recenzent przyznaje kandydatowi maksymalnie 16 punktów.
5. Recenzent odpowiada na konkretne pytania i szczegółowo uzasadnia odpowiedzi, oceniając następujące kwestie:
 - wybitne osiągnięcie przedstawione przez kandydata: 7 pkt,
 - całokształt dorobku naukowego kandydata, w tym zastosowania i patenty: 3 pkt,
 - nagrody i wyróżnienia: 3 pkt,
 - staże naukowe i stypendia: 3 pkt.
6. Recenzent nie może przyznać tej samej sumarycznej liczby punktów więcej niż dwóm ocenianym przez siebie wnioskom.
7. Panel może odesłać recenzję do uzupełnienia. Jeśli jedna recenzja odbiega w sposób istotny (różnica co najmniej 10 pkt. w porównaniu z dwoma pozostałymi), panel może odrzucić tę recenzję i zlecić napisanie nowej jednemu z trzech pozostałych recenzentów w dziedzinie. Odrzucona recenzja nie jest uwzględniana, a recenzent i kandydat są informowani o odrzuceniu.

Uzasadnienie:

Ad 1. Proponowane rozwiązanie powoduje odrzucenie wniosków słabych przy jednoczesnym zachowaniu równowagi pomiędzy dziedzinami.

Ad 3. Proponowany sposób powołania recenzentów pomoże w wyborze kompetentnych osób.

Ad 4. Proponowany system oceny pozwala na ocenę wniosku przez recenzentów. Do oceny w drugim etapie jest ok 600 wniosków, 24 w dziedzinie, więc każdy recenzent ocenia średnio $24 \cdot 3 / 6 = 12$ wniosków. Pozwala to jednocześnie na porównanie przez recenzenta niedużej liczby wniosków i wyskalowanie swoich ocen.

Ad 5. Proponowany system punktacji uwzględnia ocenę wybitnego osiągnięcia i uzyskanie oceny w pozostałych kwestiach od specjalistów w dziedzinie.

Ad 6. Proponowane rozwiązanie zapewnia większe zróżnicowanie punktacji i wymusza na ekspertach wstępne porównanie ocenianych przez nich wniosków.

Ad 7. Proponowane rozwiązanie zwiększa szanse na obiektywność i transparentność procesu oceny.

II.5. Proponowane zmiany dotyczące procedury odwoławczej.

1. Przy rozpatrywaniu odwołania od decyzji dotyczącej wniosku, który uzyskał nie mniej niż 10 punktów poniżej granicy finansowania, Zespół Odwoławczy wyznacza spośród recenzentów w dziedzinie powołanych przez Zespół Oceniający co najmniej jednego recenzenta, u którego zamawia opinię o treści odwołania i podejmuje decyzję po uwzględnieniu zamówionych opinii.